

VCAS

Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken

Raad voor de Rechtsbijstand
t.a.v. de werkgroep Interne Kwaliteit,
dhr. J. Ouwehand
Regiokantoor Den Haag
Postbus 70503
5201 CD 's-Hertogenbosch

Utrecht, 21 oktober 2013

Geachte heer Ouwehand,

Namens de Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken wend ik mij tot de werkgroep Interne Kwaliteit van de Raad voor Rechtsbijstand, in verband met de kwestie die ik maar zal aanduiden als de “art. 80a RO afdoening”.

Bij het Besluit aanpassingen eigen bijdrage rechtzoekenden en vergoeding rechtsbijstandverleners van 10 september 2013, *Stb.* 345 is o.m. het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 gewijzigd. In het bijzonder is bij onderdeel E van Artikel II van het eerstgenoemde besluit een nieuw tweede lid toegevoegd aan artikel 19 van het laatstgenoemde besluit. Dit nieuwe artikellid bepaalt:

“In afwijking van artikel 14 en met inachtneming van artikel 14a, tweede lid, worden twee punten toegekend aan een strafzaak die wordt beëindigd door de beslissing kennelijk niet bevoegd, kennelijk niet-ontvankelijk, kennelijk gegrond of kennelijk ongegrond.”

In eerste instantie heeft de Raad voor Rechtsbijstand ook de verkort gemotiveerde niet-ontvankelijkverklaringen in strafrechtelijke cassatieprocedures ex art. 80a RO onder deze nieuwe vergoedingsregel geschaard. Inmiddels begrijpen wij dat de Raad er op is geweest dat in art. 80a RO het woord “kennelijk” niet voorkomt. Wij begrijpen voorts dat de Raad, en dan met name de werkgroep Interne Kwaliteit, zich buigt over de vraag of de verkorte afdoening ex art. 80a RO desondanks onder de werking van het nieuwe tweede lid van art. 19 van het Besluit moet komen te vallen.

Wij nemen de vrijheid om, via u, onze gedachten over deze vraag met de werkgroep te delen.

Op grond van het wettelijke systeem moet worden vastgesteld dat in *alle* zaken die leiden tot verkorte afdoening op de voet van art. 80a RO, door de raadsman een schriftuur is ingediend, houdende middelen van cassatie. Dat vloeit voort uit art. 437 lid 2 Sv, dat bepaalt dat een zaak waarin géén schriftuur is ingediend reeds om *die* reden niet-ontvankelijk wordt verklaard. In alle zaken die met toepassing van art. 80a RO niet-ontvankelijk worden

VCAS

Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken

verklaard, heeft de raadsman dan ook het dossier bestudeerd, heeft hij contact onderhouden met zijn cliënt, heeft hij eventueel nog aanvullende studie van jurisprudentie en literatuur verricht en heeft hij een schriftuur met tenminste één middel van cassatie opgesteld en ingezonden.

In dit opzicht is er geen verschil tussen zaken die door de Hoge Raad inhoudelijk worden besproken en zaken die door de Hoge Raad verkort worden afgedaan, hetzij met toepassing van art. 81 RO, hetzij met toepassing van art. 80a RO.

De toelichting bij dit onderdeel van het Besluit van 10 september 2013 houdt onder meer in:

“Indien de zaak door de rechter met het dictum «kennelijk niet-ontvankelijk» wordt afgedaan, betekent dit dat de advocaat een evident andere inschatting van de zaak heeft gemaakt. Inherent aan een goede beroepsuitoefening door de advocaat is dat niet nodeloos wordt doorgeprocedeerd.”

Dat roept de vraag op of gezegd kan worden dat een verkorte afdoening ex art. 80a RO betekent “*dat de advocaat een evident andere inschatting van de zaak heeft gemaakt*”, of dat nodeloos is doorgeprocedeerd. Wij menen van niet.

Natuurlijk kan niet ontkend worden dat onder de zaken die door de HR met toepassing van art. 80a RO worden afgedaan, zich ook flutzaken bevinden: zaken waarin echt niets meer te halen is, of ook zaken waarin kwalitatief onvoldoende bijstand wordt geleverd.

Maar de toepassing van art. 80a RO door de HR omvat ook de zaken waarin de middelen terecht zijn voorgesteld. Dat zijn de gevallen waarin een middel terecht de vinger op een fout in het arrest van het hof legt, maar waarin de HR vervolgens oordeelt dat (in de opvatting van de Hoge Raad) onvoldoende belang bestaat bij cassatie. Het grote probleem voor de raadsman die de kansen in cassatie moet inschatten is echter, dat niet op voorhand is vast te stellen hoe de Hoge Raad met een geconstateerd verzuim zal omgaan.

Neem het voorbeeld van een zaak waarbij de bewezenverklarde tijd van het strafbare feit, of de bewezenverklarde precieze plaats van het strafbare feit, niet kan blijken uit de bewijsmiddelen die door het hof zijn geselecteerd en in zijn arrest zijn opgenomen. Dit type verzuim:

- kan door de Hoge Raad als een kennelijke verschrijving of vergissing van het hof worden aangemerkt;
- kan leiden tot de vaststelling van de Hoge Raad dat uit andere dossierstukken voldoende kan blijken dat de bewezenverklarde tijd of plaats correct zijn;
- kan leiden tot het oordeel van de Hoge Raad dat het middel gegrond is maar niet tot cassatie kan leiden;
- of kan leiden tot de beslissing van de Hoge Raad dat het middel gegrond is en dat dit moet leiden tot vernietiging van het arrest van het hof met terug- of verwijzing om de zaak opnieuw in hoger beroep te berechten.

VCAS

Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken

In de eerste drie gevallen kan dat leiden tot toepassing van art. 80a RO, maar *niet* als er nog een tweede of derde middel is voorgesteld dat *wel* door de Hoge Raad wordt besproken. Want dan is er sprake van een ontvankelijk cassatieberoep, en kan het middel hooguit met toepassing van art. 81 RO worden verworpen.

Het grote probleem hierbij is dat het niet minder dan een tombola is wat de Hoge Raad in een concreet geval met zo'n soort fout zal doen. Zelfs voor de meest ervaren cassatieadvocaten is dat in elk geval nauwelijks voorspelbaar. Sterker, het komt regelmatig voor dat de Advocaat Generaal de Hoge Raad adviseert het cassatieberoep af te doen met toepassing van art. 80a RO, terwijl vervolgens de Hoge Raad aanleiding ziet het beroep inhoudelijk te behandelen. Sprekend voorbeeld hiervan is het arrest met betrekking tot de vraag of het geven van een tongzoen beschouwd moet worden als verkrachting. In zijn conclusie oordeelde de Advocaat Generaal dat het betreffende middel indruiste tegen vaststaande jurisprudentie van de Hoge Raad, zodat volgens hem het cassatieberoep kon worden afgedaan met toepassing van art. 80a RO. De Hoge Raad oordeelde echter anders en ging "om", waarbij het arrest van het Hof naar aanleiding van het middel werd vernietigd (HR 12 maart 2013, LJN BZ2653; zie hierover onder meer Theo de Roos, Kroniek van het straf(proces)recht, NJB 2013, pag. 2387).

Voor de raadsman die in cassatie een zaak bestudeert, en die in het arrest van het hof een gebrek aantreft, is het dan ook tamelijk vanzelfsprekend om ook een cassatieschriftuur op te stellen en in te dienen om een fout aan de orde te stellen die de HR mogelijk of zelfs gebruikelijk met art. 80a RO afdoet. Het is nu eenmaal niet te voorspellen hoe de Hoge Raad reageert. En voor de raadsman staat het belang van zijn cliënt voorop. Die heeft er niet voor gekozen om in een strafzaak te worden betrokken, en aan hem mag de mogelijkheid van een wellicht succesvol cassatieberoep niet lichtvaardig worden onthouden.

Daarbij voegt zich nog het volgende. In zijn rechtspraak stelt de Hoge Raad uitdrukkelijk, dat een gebrek in een arrest van een hof dat normaal gesproken met toepassing van art. 80a RO wordt afgedaan, in een concreet geval, als het bijzondere belang van de verdachte bij correctie van het verzuim nader kan worden onderbouwd, tot een andere afdoening kan leiden. Dat betekent dat een advocaat die in een concrete zaak dat individuele belang nader kan onderbouwen mag hopen dat in zijn zaak art. 80a RO *niet* wordt toegepast, maar dat integendeel de geconstateerde fout van het hof zal leiden tot vernietiging en verwijzing.

Ook hier is dan weer het probleem dat de advocaat kan menen en kan onderbouwen dat sprake is van een bijzonder belang, maar dat de Hoge Raad daar weer heel anders over kan denken, en de zaak – ondanks de inspanningen van de raadsman – toch met art. 80a RO kan afdoen. Ook hier kan kortom op voorhand nauwelijks worden ingeschat of de zaak een "top" of een "flop" zal blijken te zijn.

Dit alles betekent dat toepassing van art. 80a RO *niet* betekent dat de raadsman zijn vak niet verstaat of een "evident andere" (kennelijk: onjuiste) inschatting heeft gemaakt. Alle

VCAS

Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken

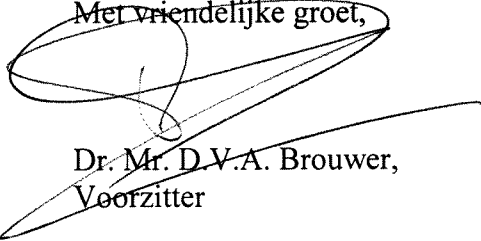
raadslieden in cassatie, ook de beste en de meest ervarene, krijgen te maken met art. 80a RO. Het betekent evenmin dat “nodeloos is doorgeprocedeerd”. Dat is in strafzaken in het algemeen al een lastig verwijt om aan de verdachte te maken, maar uit voorgaande blijkt dat ook terechte en goed onderbouwde klachten tot afdoening op de voet van art. 80a RO kunnen leiden.

Ons standpunt is kortom dat om deze redenen afdoening op de voet van art. 80a RO niet gelijk kan worden gesteld met een “kennelijke niet-ontvankelijkheid”, zoals bedoeld in het gewijzigde Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000. Om die reden menen wij dat een beperking van de vergoeding voor cassatiebijstand die in art. 80a RO is geëindigd, niet op zijn plaats is.

Daarbij voegt zich tenslotte een argument waar u, als uitvoerder(s) van de wet die u niet zelf heeft geschreven wellicht minder gevoelig voor bent of kan zijn, maar dat aan de zijde van de advocatuur en onze Vereniging wél veel gewicht heeft. Wij wezen er al op dat voor wat betreft de werkzaamheden er geen verschil is tussen zaken die tot vernietiging en verwijzing leiden en zaken die met toepassing van art. 80a RO worden afgedaan. In beide gevallen moet het dossier worden bestudeerd, moet contact worden onderhouden met cliënt, moet een schriftuur worden opgesteld en ingezonden. Als nu voor een onvoorspelbaar deel van die zaken de vergoeding zou worden teruggebracht tot 2 punten, dan wordt het bepaald onaantrekkelijker om een cassatiespecialisme te onderhouden. Dat druist lijnrecht in tegen de doelstelling van de Vereniging, de NOvA en de Hoge Raad om te komen tot verdere specialisatie op het gebied van strafcassaties.

Het leek ons goed u van deze informatie en argumenten te voorzien, opdat uw overwegingen en besluitvorming op een zo breed mogelijke feitelijke basis kunnen plaatsvinden. Mocht u nog behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan zijn wij daartoe natuurlijk steeds bereid.

Met vriendelijke groet,

Dr. Mr. D.V.A. Brouwer,
Voorzitter

Postbus 85250
3508 AG Utrecht
dian.brouwer@cms-dsb.com